

การศึกษาและส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย The Study and Promotion of Preschool Children's Creativity

สุจิตราภา ชัยจำรัส¹ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์² บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์³ และราชันย์ บุญธิมา⁴

Sujittrapa Chaijumras¹, Sirima Pinyoanuntapong² Boonchird Pinyoanuntapong³ and Rachan Boonthima⁴

สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ¹

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ^{2,4}, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต³

Educational Science and Learning Management (Early Childhood Education) Srinakharinwirot University¹

Faculty of Education ;Srinakharinwirot University^{2,4}, Kasem Bundit University³

Corresponding author, E-mail : sujittrapa_aemza@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัยชายหญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่เรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ทั้งหมด 250 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ในการการศึกษาองค์ประกอบ 200 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) และกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาการส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย 50 คนที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยกลุ่มทดลอง 25 คนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 E และกลุ่มเปรียบเทียบ 25 คนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติของโรงเรียน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือแบบประเมินการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 4E ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) พบว่าการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยมีสามองค์ประกอบ ได้แก่ ความมั่นใจในตนเองมีสามตัวบ่งชี้ ความอยากรู้อยากเห็นมีสามตัวบ่งชี้ และการมีจินตนาการมีสามตัวบ่งชี้ โดยมีคะแนนรวม และคะแนนองค์ประกอบส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่ารูปแบบประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อม (E1 : Environment) ขั้นสำรวจ (E2 : Explore) ขั้นการกระทำ (E3 : Execution) และขั้นการบรรยายผลงาน (E4 : Explain) เรียกว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 4E โดยมีคุณภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากและ 3) ผลการส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่าเด็กในกลุ่มเปรียบเทียบทั้งโดยรวม ทุกองค์ประกอบ และทุกตัวบ่งชี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีขนาดส่งผลในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบ 4E ; การสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย ; การส่งเสริมการสร้างสรรค

ABSTRACT

The main purposes of this research were to study the factors of preschool children's creativity and to promote the creativity. The sample used in the study was 250 preschool boys and girls, with 4-5 years of age, who were studying in second year kindergarten in first semester of 2017 academic year at schools under the jurisdiction of Chaiyaphum Office of Primary Education Service Area 1. The 200 children, selected by cluster sampling, were used to study the factors, and another 50 children, selected by purposive sampling, were used to study the promotion of primary children's creativity, comprising 25 children in the experimental group with the use of 4E-learning Model and 25 children in the comparison group with the use of school's normal learning. The instruments used were an evaluation form for the preschool children's creativity and the 4E-learning Model.

The results of study were summarized as follows : 1) Regarding the confirmatory factor analysis, it was found that the preschool children's creativity comprised three factors: self-confidence, curiosity, and imagination with three indicators each. The total score and the scores of most factors were at the middle level. 2) According to the construct of a learning model, the model consisted of four steps: E1 Environment, E2 Explore, E3 Execution, and E4 Explain; and was called E⁴ learning Model. Its quality in general was at the high appropriate level. 3) The results for the promotion of preschool children's creativity revealed that the scores of children in the experimental group after the experiment were higher than those of before the experiment and also of the children in the comparison group, both in general and in all individual factors as well as indicators, with statistical significance at the level of .01. The effect size was at the high level.

Keywords : 4E-learning Model ; Preschool Children's Creativity ; the Promotion of Creativity

บทนำ

โลกที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเข้าสู่ยุคของสังคมข่าวสาร ยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้สภาพสังคมปัจจุบัน มีการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เกิดนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ต่างๆขึ้นอย่างมากมายและต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งล้วนเป็นความคิดที่งอกงามมาจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทั้งสิ้นและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติ ทำให้มนุษย์มีความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีความสุขสบายมากขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาบุคลากร ของประเทศให้มีความสร้างสรรค์ โดยเฉพาะนวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งในยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งล้วนแต่เป็นผลผลิตที่งอกงามมาจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทั้งสิ้น ซึ่งจะช่วยให้เสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่โลกมนุษย์ชาติต่อไป [1] ซึ่ง

สอดคล้องกับ Office of The National Economic and Social Development Board. [2] แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 - 2564 ที่ว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 - 2564) ยุทธศาสตร์ในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา ภายใต้ปัจจัยสนับสนุนที่เอื้ออำนวยและระบบ การแข่งขันที่เป็นธรรม พัฒนาฐานการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภค ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ยึด"คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคน

ไทยพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม [2]

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้บัญญัติสาระตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาต้องเปลี่ยนไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ ทั้งการเรียนรู้ของบุคคลและการเรียนรู้ของสังคม กระบวนการเรียนรู้ของบุคคลจะประสบความสำเร็จเมื่อการเรียนรู้นั้นเป็นเรื่องของการรู้จักสร้างสรรค์และจินตนาการ การจัดการเรียนรู้ให้บังเกิดแก่ผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง เกิดความเชื่อมั่น สนใจใฝ่รู้ สามารถคิดวิเคราะห์หาเหตุผล สืบค้นหาความจริงของชีวิต เจริญเติบโต เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ ฉลาดรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนั้นการพัฒนาเด็กเพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัยภายใต้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สามารถอนุমানได้ว่าต้องพัฒนาการสร้างสรรค หรือความคิดสร้างสรรค์ของเด็กกร่วมด้วย โดยพิจารณาจากมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับเด็กวัย 3 - 5 ปี ที่กำหนดให้ เด็กสามารถคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ [3]

มนุษย์มีวิวัฒนาการการสร้างสรรคมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์และมีการพัฒนาในแต่ละยุคและมีการพัฒนาต่อเนื่องการสร้างสรรค ถือเป็นภารกิจสำคัญของมวลมนุษย์มาจนถึงปัจจุบัน การดำรงอยู่ของมนุษย์ มีการสร้างสรรค มีจินตนาการ การสร้างสรรค ถือเป็นภารกิจสำคัญยิ่ง ของมวลมนุษยชาติ

ที่ทุกชาติทุกภาษาทุกประเทศต่างให้ความสำคัญ เพราะการสร้างสรรคจะนำมาซึ่งความก้าวหน้าของประเทศอย่างแท้จริง การสร้างสรรคของทรัพยากรมนุษย์ในทุกประเทศจึงมีปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่รัฐของประเทศต้องคำนึงถึง และมุ่งเน้นถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนเองเป็นสำคัญถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนเองเป็นสำคัญ โดยเชื่อว่าหากทรัพยากรมนุษย์ของประเทศมีคุณภาพแล้ว การปฏิบัติการใดๆก็จะเป็นไปอย่างมีระเบียบมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในที่สุด [4] การส่งเสริมการสร้างสรรคในเด็กนั้นผู้ใหญ่มีบทบาทสำคัญมากในการปลูกฝังการสร้างสรรคให้กับเด็ก ซึ่ง Silvano Arieti [5] มีทรรศนะว่าการสร้างสรรคเป็นความสามารถในการสร้างสิ่งใหม่และแปลกจากเดิม ซึ่งจัดอยู่ในกระบวนการของความคิดตติยภูมิ กระบวนการของความคิดแบบนี้เกิดจากการผสมผสานกันอย่างสมดุลระหว่างกระบวนการของความคิดปฐมภูมิกับตติยภูมิ การสร้างสรรคมีอยู่ในตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดทุกคน เช่น การรู้จักคลีคลายปัญหาต่างๆ จึงทำให้เป็นแรงผลักดันขั้นมูลฐาน (Basic drives) ที่มนุษย์ย่อมขาดไม่ได้ สังเกตได้จากเด็กที่เริ่มต้นการสร้างสรรคด้วยการพยายามทำเสียงตามเสียงที่มีคนสอนให้พูด หรือพยายามเขียนภาพตามความเข้าใจของเด็กเองที่เข้าใจว่าเป็นบ้าน คน ภูเขา รูปแบบเหล่านี้คือ การสร้างสรรค ตามวุฒิภาวะของเด็ก การสร้างสรรคโดยทั่วไปนั้นปรากฏว่าเห็นชัดอยู่สามลักษณะคือ 1) ความคิดสร้างสรรค์ในทางคิดค้นแสวงหาให้ได้มา ซึ่งวิธีการแบบอย่างและรูปแบบที่แปลกใหม่ โดยผู้คิดสามารถอธิบายชี้แจงได้ จึงเป็นแนวทางการคิดสร้างสรรค์ที่มีอิสระเสรี 2) ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านประโยชน์ใช้สอยและหน้าที่ ได้แก่ ความคิดที่จะแก้ปัญหาโดยการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านการใช้ประโยชน์และอื่นๆให้บังเกิดประโยชน์ต่อการใช้สอยตามหน้าที่ของสิ่งนั้นๆ ซึ่งเป็นไปตามลักษณะ รูปแบบและประเภท เพื่อตอบสนองความต้องการได้จริงและ 3) ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านการแก้ไข ปรับปรุง ดัดแปลงได้แก่ การคิดแก้ปัญหาในสิ่งของบางอย่างหรือผลงานศิลปะบางประเภทที่มีของเดิมอยู่แล้วแต่สามารถแก้ไขปรับปรุงให้มีคุณภาพ หรือมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น [6] สอดคล้องกับ Linda Crane Mitchell. [7] ที่กล่าวว่า การสร้างสรรคเป็นความสามารถประดิษฐ์หรือทำสิ่งใหม่ๆ โดยใช้ทักษะของตนเองปราศจากการใช้รูปแบบโดยเฉพาะการแสดงออกที่สร้างสรรค พัฒนาผ่านการมีส่วนร่วมของ

เด็กในการเล่นจินตนาการ การเคลื่อนไหว ดนตรีและทัศนศิลป์ James D. Moran, [8] กล่าวว่า กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติความสามารถในการสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่สำคัญของการแก้ปัญหาและความสามารถในการสร้างสรรค์เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปรับตัวและปรับให้เข้ากับสถานการณ์ของความคิดซึ่งสอดคล้องกับ Barron and Harrington, [9] อธิบายว่าการสร้างสรรค์เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการรู้จักตนเอง เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ โดยมีความหมาย ซึ่งก่อให้เกิดมาตรการที่สร้างสรรค์คุณภาพระดับสูงและมีนัยสำคัญเชื่อได้ เช่น พัฒนาและขยายความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นเหมือนกับพื้นฐานของศักยภาพในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์เป็นมากกว่าผลงาน ซึ่งเป็นกระบวนการ ภาพวาด ที่น่าสนใจ งานเขียนที่กระตุ้นความคิดหรือการตอบสนองที่ไม่เหมือนใครอาจเป็นตัวอย่างของงานที่สร้างสรรค์ แต่การตัดสินใจที่ผู้คนทำ ขณะที่พวกเขาวาดภาพ ปั้น เขียนและคิด นั้นเป็นศูนย์กลางของกระบวนการสร้างสรรค์ แม้กระทั่งศิลปะและดนตรีก็เป็นตัวอย่างทั่วไปของความคิดสร้างสรรค์ แต่เราสามารถพบความคิดสร้างสรรค์ในเกือบทุกด้านของชีวิต [10] สอดคล้องกับ Mascharus, Tawan [11] กล่าวว่า คุณลักษณะสำคัญของคนไทยยุคใหม่ประการหนึ่งตามกรอบปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) คือเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญทั้งเรื่องปฏิรูปการศึกษาและเรื่อง Creative Thailand ที่มุ่งหวังให้เป็นพลังสำคัญขับเคลื่อนประเทศไทยในอนาคต การสร้างสรรค์ จึงเป็นการแสดงออกของความคิดในการคิดผลิตสิ่งใหม่ออกมา ซึ่งอาจเป็นการทำใหม่ ดัดแปลงหรือปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้เป็นสิ่งใหม่ก็ได้ เช่น ทำรูปร่างใหม่ จัดหน้าที่ใหม่หรือทำเป็นแบบใหม่ ผู้ที่มีความสามารถในการคิดและสร้างสรรค์นี้ต้องเป็นผู้มีความสามารถทางสมอง มีความคิดแบบอเนกนัย คิดคล่อง คิดสั้นไหล คิดยืดหยุ่นอยู่เสมอ จนเกิดภาวะสร้างสรรค์ (Creativity) ขึ้น ซึ่งการสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในทันที โดยเด็กเลือกใช้ความรู้ การเห็นหรือการกระทำที่มีมาก่อน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการคิดหรือการกระทำสิ่งใหม่โดยเฉพาะกิจกรรมที่เด็กสนใจจะช่วยให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

ฉะนั้นการสร้างสรรค์เป็นภาวะทางปัญญาที่นำไปสู่พฤติกรรมต่างๆ การสร้างสรรค์เป็นความฉลาดของคน

แสดงถึงความลุ่มลึกในการคิด การค้นคว้า การแก้ปัญหา การทบทวน การมองความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ การสร้างสรรค์เกิดจากการกระทำ การปฏิบัติการหรือการสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมานั้นได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะพิเศษบางประการหรือหลายๆ ประการที่แตกต่างไปจากการสร้าง หรือการกระทำโดยทั่วไป กล่าวคือ ต้องแสดงถึงความเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่ซ้ำแบบใครหรือไม่เคยมีปรากฏ มาก่อน แสดงถึงลักษณะบุคลิกภาพที่บ่งบอกถึงแบบฉบับหรือต้นฉบับเฉพาะตนแสดงถึงความเป็นอิสระจากกฎเกณฑ์ จารีต ประเพณี ครอบงำความคิด ทฤษฎี ลัทธิ ทั้งปวง ต้องเป็นสิ่งที่มีความค่าทางปัญญา จิตใจและมีประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ การสร้างสรรค์จึงมิใช่การลอกเลียนแบบสิ่งที่ตาเห็น สิ่งที่ได้ยิน หรือสิ่งที่กายสัมผัส มิใช่การคิด การกระทำใดๆ ที่ตกอยู่ภายใต้กรอบของความคิด ดังนั้นการสร้างสรรค์จึงเป็นการค้นพบ คิดค้นหรือการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นโดยที่ไม่เคยมีปรากฏการณ์เกิดขึ้นมาก่อนและ การสร้างสรรค์เป็นการนำเอาสิ่งที่มีอยู่แล้วมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาเพื่อให้เกิดแนวคิดสาระใหม่ เทคนิคและวิธีการใหม่ ตลอดจนเกิดคุณค่าประโยชน์ใช้สอยที่สอดคล้องกับความต้องการของมนุษย์ยุคปัจจุบันและอนาคตมากขึ้น [4] ดังที่ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget. [12] ที่กล่าวว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม การเรียนรู้จะพัฒนาได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยเด็กได้กระทำด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการคิดจินตนาการ เกิดการเรียนรู้และเริ่มเข้าใจสิ่งต่างๆ รอบตัวที่สัมพันธ์กันจนเกิดเป็นความคิดรวบยอดต่อสิ่งที่ได้พบเห็นเมื่อพิจารณาตามแนวคิดของ Piaget. [12] เด็กวัยนี้จะอยู่ในขั้นความคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ(Pre-operational) เด็กจะรู้จักการสังเกตเห็นความแตกต่างทำให้ความคิดพัฒนาถึงขั้นรู้จักเปรียบเทียบ คิดแยกแยะวัตถุออกเป็นหมวดหมู่ขั้นตอนได้ รู้จักคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ได้ เด็กๆ มักใช้เหตุผลจากการเรียนรู้เฉพาะที่มองเห็นมากกว่าการใช้เหตุผลที่ลึกและหลายด้าน [13] ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กต้องได้รับการพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรค์นั้นต้องประกอบไปด้วยการเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติ การลงมือกระทำด้วยตนเองที่เกิดจากการริเริ่ม จินตนาการ การคิดที่สร้างสิ่งใหม่ ทั้งนี้สอดคล้องกับ Citing Fisher [14] ได้กล่าวถึงกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้

ให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งเด็กเรียนรู้โดยใช้กระบวนการปฏิบัติ การคิดจากการกระทำไม่ทำให้เพียงแต่กิจกรรมแต่ต้องเป็นประสบการณ์ที่เด็กได้สัมผัส เกิดความเข้าใจเป็นองค์ความรู้ แต่ทั้งนี้สิ่งแวดล้อมต้องสัมพันธ์และสนับสนุนการกระทำของเด็กด้วย และเด็กเรียนรู้โดยจัดระบบประสบการณ์เรียนรู้ได้ด้วยตัวเองของเด็กเอง จากประสบการณ์และข้อมูลที่ได้รับมาให้กำลังใจ การสังเกต การชื่นชมและบันทึกความรู้ที่เพิ่มขึ้นจะเป็นกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ คือ การแสดงออกของพฤติกรรมในการริเริ่มแนวใหม่ โดยมีการผสมผสานบูรณาการและเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน ค้นหาโอกาสที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหาสิ่งต่างๆ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้กับแนวคิดใหม่ได้อย่างเหมาะสม การสร้างสรรค์ถือเป็นภารกิจสำคัญยิ่งของมวลมนุษยชาติที่ทุกชาติทุกภาษาทุกประเทศต่างให้ความสำคัญ เพราะการสร้างสรรค์จะนำมาซึ่งความก้าวหน้าของประเทศชาติอย่างแท้จริง ของทรัพยากรมนุษย์ในทุกประเทศ จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ต้องคำนึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย โดยมีคำถามการวิจัยสามประเด็นว่า 1) การสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัยประกอบด้วยองค์ประกอบอะไรบ้าง มีในระดับมากน้อยเพียงไร 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยมีรูปแบบอย่างไรและ 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยได้มากน้อยเพียงไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษาระดับการสร้างสรรคในเด็กปฐมวัยโดยรวม รายองค์ประกอบ และรายตัวบ่งชี้
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 E

สมมติฐานการวิจัย

1. การสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านความอยากรู้อยากเห็น ด้านความมั่นใจในตนเอง และ ด้านการมีจินตนาการ
2. คะแนนเฉลี่ยการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4E สูงขึ้นกว่าคะแนนเฉลี่ยการสร้างสรรคก่อนการทดลอง
3. คะแนนเฉลี่ยการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการสร้างสรรคสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. กรอบแนวคิดในขั้นการศึกษาองค์ประกอบการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย ได้จากการศึกษาสังเคราะห์การสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย จากเอกสารและงานวิจัยของ Citing Fisher. [14] เกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยแต่ละด้านประกอบด้วยตัวบ่งชี้สามตัวบ่งชี้รวมทั้งหมด 9 ตัวบ่งชี้

2. กรอบแนวคิดในขั้นพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้จากการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบโดยใช้ 1) ข้อมูลป้อนเข้าที่เป็นการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ได้แก่ การศึกษาแบบวอลดอร์ฟ มีแนวคิดว่าความเชื่อมั่นว่าคุณค่าอันลึกที่สุดและเป็นสากลที่สุดของมนุษย์ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการศึกษานำมาซึ่งความสมดุลระหว่าง ความสามารถในการคิด รู้สึกและพลังเจตจำนงซึ่งดำรงอยู่ในตัวเด็กแต่ละคน ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget. [12] การเรียนรู้ของบุคคลเกิดจากการที่บุคคล มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ บุคคลจะเรียนรู้ได้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมและรับรู้เอาประสบการณ์ใหม่ๆทฤษฎี Constructivism : กระบวนการสร้างความรู้ของแต่ละคนเกิดจากการได้มีส่วนร่วมเชิงรุกในกระบวนการสร้างความรู้ของตัวเอง ความรู้ได้ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการที่ได้รับและนำไปสู่กรอบการทำงานที่วางเอาไว้ ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ : การเรียนรู้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงของตนเองตามธรรมชาติ หรือการกำหนดสถานการณ์ขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้ดังกล่าวเกิดขึ้นโดยอาศัยกระบวนการ

คิดทบทวนต่อประสบการณ์นั้นๆ นำไปสู่การทดลองปฏิบัติหรือ
ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมแนวทางการ
เรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic learning) : กระบวนการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกระตุ้นการเรียนรู้จากภายในตัวของ
ผู้เรียนให้ผ่านการสัมผัส การเรียนรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง เพื่อ
ให้เกิดความประจักษ์ชัดถึงความจริงที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีการ
คิดวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดของตนเองที่มีอยู่เดิม เป็นการ
พัฒนาการเรียนรู้ที่ค่อยๆ เกิดขึ้นตามลำดับ 2) ข้อมูลการสัมภาษณ์
ผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ตัวแบบที่มีการสร้างสรรค์
การเสริมแรงทางบวก การส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การลงมือ
ปฏิบัติจริง และการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 3) การ
วิเคราะห์องค์ประกอบ หลอมรวมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาการสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ชั้น
ตอน คือขั้นการจัดสภาพแวดล้อม (E=Enviroment) ขั้นสำรวจ
(E=Explore) ขั้นการกระทำ (E = Execution) ขั้นการบรรยายผล
งาน (E=Explain) และคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาที่ประกอบด้วย
คุณลักษณะสามด้านคือด้าน A: ด้านความอยากรู้อยากเห็น ด้าน
B: ด้านความมั่นใจในตนเองและ ด้าน C: ด้านการมีจินตนาการ

3. กรอบแนวคิดในขั้นพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็ก
เด็กปฐมวัย เป็นการศึกษาผลการพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรค
ของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 4E โดยมีมุ่ง
ศึกษาเปรียบเทียบคะแนนการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยในกลุ่ม
ทดลองก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้และเปรียบเทียบกับ
กลุ่มเปรียบเทียบ ดังภาพประกอบ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง
อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาชัยภูมิ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัย ทั้งหมด
จำนวน 250 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม
(Cluster Sampling) โดยสุ่มโรงเรียนมาสองชุด ชุดแรกสุ่มมา

แปดโรงเรียนและสุ่มห้องเด็กนักเรียนมา 25 คน รวมทั้งหมด
200 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการการศึกษาขององค์ประกอบ
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชุดที่สองคัดเลือกโรงเรียนที่มีลักษณะ
เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้
ปรากฏว่าได้โรงเรียนชุมชนบ้านจอก และสุ่มห้องเรียนชั้นอนุบาล
ปีที่ 2 จำนวน 2 ห้อง โดยสุ่มให้ห้องเรียนหนึ่งจำนวน 25 คน
เป็นกลุ่มทดลอง มีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง และ
สุ่มให้อีกห้องเรียนหนึ่ง จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ มี
ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการสอน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมิน
การสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่าทำ
ระดับที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาการแสดงผลของเด็กปฐมวัยเป็น
รายบุคคล ประกอบด้วยพฤติกรรมรายด้านสามด้าน คือด้าน
ความอยากรู้อยากเห็น ด้านความมั่นใจในตนเองและด้านการมี
จินตนาการ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ ในแต่ละตัว
บ่งชี้มี 3 ข้อรายการพฤติกรรมรวมทั้งหมด 27 ข้อ ได้ค่าดัชนี
ความสอดคล้องระหว่างข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ(IOC) เท่ากับ
.80-1.00.ซึ่งมีค่าผ่านเกณฑ์ IOC \geq .50 และได้ค่า SOC (Scale-
Operational definition Congruence) เท่ากับ .95 แสดงว่า
ข้อรายการพฤติกรรมทั้ง 27ข้อ และรวมทั้งฉบับมีความเที่ยง
ตรงในการประเมินพฤติกรรมตามคำนิยามเชิงปฏิบัติการของการ
สร้างสรรคของเด็กปฐมวัยสถิติแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและ
ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงผ่านเกณฑ์ (CITC>.20) และมีความ
เชื่อถือได้รวมทั้งฉบับอยู่ในเกณฑ์สูง ($\alpha=.97$)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการดำเนินการศึกษาวิจัยตาม
แบบแผนการวิจัย แบ่งเป็นสามขั้นตอนคือขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์
องค์ประกอบและศึกษาาระดับการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย
ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาส่งเสริม
การสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยและขั้นตอนที่ 3 พัฒนาส่งเสริม
การสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย(M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)

2. สถิติวิเคราะห์เครื่องมือเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงของแบบประเมินการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย [15] ได้แก่

2.1 แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Operational Definition Congruence)

2.2 แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกของข้อรายการประเมินโดยใช้ดัชนี CITC (Corrected Item-Total Correlatin) วิเคราะห์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนข้ออื่นๆ ที่เหลือ

2.3 แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบประเมินการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

3. สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 วิเคราะห์เพื่อสำรวจองค์ประกอบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS หาค่าสถิติพรรณนา หาค่าดัชนี KMO (Kaiser Meyer-Olkin) และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่า Bartlett's test of Sphericityสกัดองค์ประกอบ (Factor extraction) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA: Principle Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมแหลม (Oblique Rotation) ด้วยวิธีโพรแมกซ์ (Promax) และหาค่าไอเกน (Eigenvalue) [16]

3.2 วิเคราะห์เพื่อยืนยันองค์ประกอบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ AMOS วิเคราะห์โมเดลการวัดหลายองค์ประกอบ (Multiple-Factor Measurement Models) เพื่อเป็นหลักฐานแสดงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และพิจารณาค่าสถิติความเหมาะสมพอดี(Goodness of Fit Statistics) และเกณฑ์จากค่าสถิติว่าโมเดลการวัดมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ [17]

3.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนแบบประเมินการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยใช้สูตร Paired Sample

t - test [15] และถ้าพบว่าค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติ จะคำนวณค่าขนาดส่งผล (Effect Size) โดยใช้สูตรของโคเฮน (Cohen's d) [18]

3.4 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนแบบประเมินการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มเปรียบเทียบ โดยใช้สูตร Independent - Sample t - test [15] และถ้าพบว่าค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะคำนวณค่าขนาดส่งผล (Effect Size) โดยใช้สูตรของโคเฮน (Cohen's d) [19]

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษาการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย

1.1 ค่าสถิติของคะแนนแบบประเมินพบว่า คะแนนรวมคะแนนรายด้านและคะแนนตัวบ่งชี้ มีความเชื่อถือได้สูงผ่านเกณฑ์ (> .70) และคะแนนรายข้อในแต่ละด้านทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงผ่านเกณฑ์ (CITC>.20)

1.2 จากการวิเคราะห์เพื่อสำรวจองค์ประกอบพบว่า คะแนนแบบประเมินมี สามองค์ประกอบ และการวิเคราะห์เพื่อยืนยันองค์ประกอบพบว่าได้สามองค์ประกอบตามการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยโมเดลการวัดสามองค์ประกอบมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีหลักฐานแสดงว่าสามองค์ประกอบคือองค์ประกอบ A. ความมั่นใจในตนเอง องค์ประกอบ B. ความอยากรู้อยากเห็น และองค์ประกอบ C. การมีจินตนาการ มีความเที่ยงตรงสูง (.89, .97 และ .94) และเชื่อถือได้สูง (.79, .93 และ .89) ตามลำดับ และ 1.3) พบว่า คะแนนรวมของการสร้างสรรคเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง มีอยู่ในระดับปานกลาง (M = 1.62, SD = .50) ส่วนคะแนนองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับปานกลางสององค์ประกอบคือ องค์ประกอบ A ความอยากรู้อยากเห็น (M = 1.66; SD = .48) และ องค์ประกอบ B ความมั่นใจในตนเอง (M = 1.69; SD = .54) และอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยหนึ่งองค์ประกอบคือ องค์ประกอบ C การมีจินตนาการ (M = 1.52; SD = .60)

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษาระดับการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย 1.1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติของคะแนนแบบประเมินการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยพบว่า ทั้งคะแนนรวม คะแนนรายด้านทุกด้านและคะแนนตัวบ่งชี้ ทุกตัวบ่งชี้ มีความเชื่อถือได้สูงผ่านเกณฑ์ ($\alpha > .70$) และคะแนนรายข้อทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงผ่านเกณฑ์ (CITC $> .20$) แสดงว่าแบบประเมินนี้มีคุณภาพในเชิงความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้สูงที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก มีคำนิยามเชิงปฏิบัติการที่ชัดเจนและมีข้อรายการพฤติกรรมที่ชัดเจนทำให้ผู้ประเมินสามารถสังเกตประเมินได้แม่นยำและคงที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ออกแบบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นมาตรฐานค่าที่นิยามเชิงปฏิบัติการชัดเจน ได้แก่งานวิจัยของ Kudjomsre, Aranya. [20] ที่สร้างแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มีค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณจาก α เท่ากับ .90 และ Thanam, Yaowanuch. [21] ที่สร้างแบบประเมินพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีค่าความเชื่อมั่น .89 1.2) ผลการวิเคราะห์เพื่อยืนยันองค์ประกอบพบว่าการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยมี 3 องค์ประกอบ ตามที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยไม่เดลการวัดสามองค์ประกอบมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกับคำอธิบายความหมายของการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยที่สังเคราะห์ได้ และมีหลักฐานแสดงว่าสามองค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ A. ความมั่นใจในตนเอง องค์ประกอบ B. ความอยากรู้อยากเห็น และ องค์ประกอบ C. การมีจินตนาการ สามารถประเมินได้อย่างเที่ยงตรงสูงและเชื่อถือได้สูง ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ทำนองเดียวกับกับงานวิจัยของ Madwungsang, Seksan. [23] ที่ใช้การวิเคราะห์สำรวจองค์ประกอบและยืนยันองค์ประกอบพบว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยไม่เดลการวัดองค์ประกอบมีความ เหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 1.3) ผลการศึกษาระดับคะแนนของการสร้างสรรคเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่างมีอยู่ในระดับปานกลาง และในระดับค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Thanam, Yaowanuch. [21] และ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Kudjomstri, Aranya. [20] ที่

ได้คะแนนก่อนการทดลองโดยเฉลี่ยรวมในระดับค่อนข้างน้อยและน้อยมาก

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 4E ที่ได้มาจากข้อมูลป้อนเข้าสามแหล่งคือ (1) ข้อมูลที่สังเคราะห์จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย (2) ข้อมูลที่สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย และ (3) ข้อมูลที่วิเคราะห์องค์ประกอบการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย แล้วหลอมรวมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ 4E ที่ประกอบไปด้วยสี่ขั้นตอนและมีเป้าหมายในการพัฒนาส่งเสริมสามด้านรวมทั้งได้แผนการจัดประสบการณ์ จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นเวลา 40 นาทีแบ่งเป็น ขั้นตอนจัดสภาพแวดล้อม (5 นาที) ขั้นสำรวจ (5 นาที) ขั้นการกระทำ (20 นาที) ขั้นการบรรยายผลงาน (10 นาที) โดยจัดกิจกรรมทั้งหมด 8 สัปดาห์สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ ประกอบด้วยเนื้อหา 8 เรื่องนำมาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้เบ็ดหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งได้ผลงานวิจัยในลักษณะเดียวกันกับงานวิจัยของ Kudjomsre, Aranya. [20] ที่พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SMILE ใช้สำหรับพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ที่แบ่งการจัดการเรียนรู้เป็น 5 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นร้องเพลง (S) 2. ขั้นกระตุ้นความรู้ (M) 3. ขั้น ปฏิสัมพันธ์ (I) 4. ขั้นเรียนรู้ร่วมกัน (L) และ 5. ขั้นประเมินผล (E) จากการประเมินพบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thanam, Yaowanuch. [21] ที่พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY ที่สร้างขึ้นมา 4 ขั้นตอนคือ ขั้นวางแผน (P) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (L) ขั้น ลงมือปฏิบัติกิจกรรม (A) และขั้นแสดงความยินดี (Y) มีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.51) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thidarat Jantahin. [22] ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ KID-D ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการกระตุ้นความรู้ (Knowledge : K) ขั้นการปฏิสัมพันธ์ (Interaction : I) ขั้นการปฏิบัติงานร่วมกัน (Doing Together: D) และขั้นการแสดงผลงานสะท้อนการเรียนรู้ (Display : D) ที่มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรคของเด็กปฐมวัย ภายในกลุ่มทดลองปรากฏว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4E สามารถพัฒนาให้การสร้างสรรคของเด็กปฐมวัยโดยรวม

และทุกองค์ประกอบเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนและมีขนาดส่งผลกระทบ
มาก และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างชัดเจนซึ่งสรุปได้ว่าการ
จัดการเรียนรู้รูปแบบ 4E สามารถพัฒนาส่งเสริมให้คะแนนการ
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สูงกว่า รูปแบบปกติอย่างชัดเจนและ
มีขนาดส่งผลกระทบมาก ซึ่งได้ผลทำนองเดียวกับงานวิจัยของ
Thidarat Jantahin. [22] ที่พบว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีคะแนน
หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่าคะแนนหลัง
การทดลองของเด็กในกลุ่มควบคุม โดยมีขนาดส่งผลในระดับ
มาก แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ KID-D สามารถ
เสริมสร้างคุณลักษณะสังคมที่ดีของเด็กปฐมวัยได้ และงาน
วิจัยของ Madwungsang, Seksan. [23] ที่ทำการศึกษาค้นคว้า
ประกอบ พฤติกรรมสุขภาพของเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการ
จัดการเรียนรู้ RAPC สามารถส่งเสริมพฤติกรรม สุขภาพของเด็ก
ปฐมวัย โดยมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูง
กว่าคะแนนเด็ก ปฐมวัยในกลุ่มควบคุมอย่างชัดเจนโดยมีขนาด
ส่งผลต่อคะแนนรวมและคะแนนรายด้านทุกด้านระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 4E ไปใช้ เพื่อ
พัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยควรศึกษาคู่มือการ
ใช้ว่าการสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างไร มีกี่องค์ประกอบ
ซึ่งจากผลการวิจัยมีคะแนนรวมของการสร้างสรรค์เด็กปฐมวัยใน
กลุ่มตัวอย่าง มีอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคะแนนองค์ประกอบ
พบว่า อยู่ในระดับปานกลางสององค์ประกอบคือ ความอยากรู้อยากเห็น และ ความมั่นใจในตนเอง และอยู่ในระดับค่อนข้าง
น้อยหนึ่งองค์ประกอบ คือการมีจินตนาการ เพื่อพัฒนาส่งเสริม
ให้เหมาะสม

1.2 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 4E ไปใช้เพื่อ
พัฒนาส่งเสริมการสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในระดับชั้นอนุบาล
ปีที่ 1 และปีที่ 3 เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาดูตามการสร้างสรรค์ของ เด็ก
ปฐมวัยในระดับชั้นที่สูงขึ้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

2.2 ควรทำการศึกษาค้นคว้าการสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่มี
การอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาเป็น
อย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์
รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ อาจารย์
ดร. ราชันย์ บุญธิมา ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์
และมีคุณค่าอย่างยิ่งในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัย
รู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัย
ราชภัฏชัยภูมิและขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่
กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเป็นแรงใจในปริญญาณิพนธ์
ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- [1] KarnChanarakpong, Sombat.(2554) **Teaching for thinking Skill**. Bangkok: Tharn Aksprn
- [2] Office of the National Economic and Social Development Board (2554). **The Eleventh National Economic And Social Development Plan (2012 - 2016)**. Bangkok Ministry of Interior.
- [3] Ministry of Education.(2002). **Early Childhood Education 2546**. Bangkok : Kususapa
- [4] Kiratiwuttipong, Jarurat. (2549). **Visual Arts**. Nakorn Sri-Thammarat Rajabhat University.
- [5] Arieti, Silva.(1976). **Creativity : the magic synthesis**. New York : Basic Books,Inc.
- [6] Pinklanggern, Wit. (2547, April - June). Arts Creation, Office of Artsdesign. **The Journal of the Royal Institute of Thailand**
- [7] Linda, Crane Mitchell.(2004). **Child Development and Family Relations**. College of Human Ecology.
- [8] James D Moran.(2010). **Creativity in Young Children**. Educational Resource Information Center (U.S. Department of Education)

- [9] Barron, F. and Harrington, D.M. (1981). **Creativity, Intelligence, and Personality**. Annual Review of Psychology, 32, 439-476.
- [10] Sara, Gable. (2000). **Creativity in Young Children**. Karen DeBord and Nick Amann, Department of Human Development and Family Studies : GH6041.
- [11] Mascharus, Tawan. (2553). **Educational management and creative learning resources**. Bangkok : Thanaksorn
- [12] Piaget, J.; & Inhelder, B. (1969). **The Psychology of the Child**. New York: Weaver, Helen, Basic Books.
- [13] Kaewkangwal, Sriruen. (2554). **Personal Psychology Theory (Getting to know yourself)**. Bangkok : Moer Chaoban,
- [14] Tantiplacheewa, Kulaya. (2547). **Learning Activity Management for Early Childhood**. Bangkok : Brain Based Book.
- [15] Pinyoanantapong, Booncherd. (2557) **Textbook Research Methodology and Statistics for Educational Research**. Bangkok : n.d.
- [16] Field. A. (2005). C8057 (Research Methods II : Factor Analysis on SPSS, Factor Analysis Using SPSS Retrieved from. sussex.ac.uk/~andyf/factor.pdfyf/
- [17] Wuensch, Karl L. (2015). **Confirmatory Factor Analysis With AMOS. Dept.** of Psychology, East Carolina University, Greenville, NC 27858 USA.
- [18] Furr, R. M. (2008). **Summary of Effect Sizes and their Links to Inferential Statistics**. Department of Psychology Wake Forest University.
- [19] Rosenthal, R. & Rosnow, R. L. (1991). **Essentials of Behavioral Research : Methods and Data Analysis (2nd ed.)**. New York: McGraw Hill.
- [20] Kudjomsri, Aranya. (2014). **The Development of Emotional Quotient of Preschool Children through SMILE Learning Management Model**. Dissertation, Ed.D. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
- [21] Thanam, Yaowanuch. (2014). **The Development of PLAY Learning Management Model to Improve the Social Skills of Preschool Children**. Dissertation, Ed.D. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
- [22] Thidarat Jantahin. (2016). **The Development of KID-D Learning Management Model to Enhance the Sangahawatthu 4 Traits of Preschool Children**. Dissertation, Ed.D. (Science and Education Teaching and Learning Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University
- [23] Seksan Madwungsang. (2016). **A Study of Health Behavior Promotion Model of Preschool Children**. Dissertation, Ph.D. (Education Science and Learning Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.